Posamezna številka 30 vinarjev.

Št. 1. V Gorici, dne 19. septembra 1918. Letnik I.

K. E. Besedjak

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja v Gorici vsak četrtek popoludne. Velja do konca leta 6 K.

Posamezne številke se dobivajo v raznih goriških trafikah in trgovinah po 30 vin.

Inserati po dogovoru. Naročnina naj se pošilja na upravništvo „Goriške Straže“ v Gorici, Gosposka ulica, štev. 4. Dopisi pa na uredništvo „Goriške Straže“, Gorica, ulica Orzoni, št. 31. Rokopisi se ne vračajo.

„Goriška Straža“.

Tebi, drago goriško ljudstvo ob najskrajnejši meji slovanske govorice, ki si v stoletjih mej vsemi Slovani največ pretrpelo, bodi naša prva beseda, naš prvi pozdrav! Še živiš in stražiš svoje s krvjo prepojene meje. Kakor že večkrat, so ti tudi sedaj sovragi spet poteptali cvetoče njive, travnike in brda ter požgali domove, a ti hočeš vstrajati na tej sveti zemlji svojih očetov — zvesta straža slovenske domovine. Ko bodo sledovi te strašne vojne popolnoma že izginili s površja domovine, boš ti še stalo in zvesto stražilo najlepši biser jugoslovanske domovine, ki vstaja sedaj iz groba, ki so jo vanj pahnili sovragi. Bodi pogumno, goriško ljudstvo, čeprav so prišli nad tebe dnevi, kakršnih nisi še doživelo in kakršne je doživel malokateri narod na svetu, bodi pogumno, saj gledajo na te v tej stiski milijoni drugih Slovanov, ki te ljubijo in ti hočejo pomagati. Jugoslavija, ki vstaja častitljivo iz groba, podaja tebi prvemu roko v pomoč. Trpelo si brezmejno, a imaš čast, da si zvesta straža jugoslovanske zemlje nasproti mogočnim zemljelačnim sosedom. Zavedaj se te časti in izvršuj tudi v bodoče zvesto svojo vzvišeno nalogo. Vsi ti hočemo pomagati in delovati iz vseh moči, da si spet opomoreš in da vstaneš k novemu moralnemu in gospodarskemu življenju. Pogumno bodi torej v tej veliki nesreči, drago goriško slovensko ljudstvo!

Z ustanovitvijo lista „Goriška Straža“, ki bodi skupno glasilo vseh struj „Slovenske ljudske stranke“ na Goriškem, smo imeli namen združiti vse dobro misleče može, ki priznavajo sveta krščanska načela, da z združenimi močmi nastopimo za veliko delo obnovitve razdejane goriške dežele in da preprečimo vsak poskus naših narodnih nasprotnikov, ki bi hoteli našemu ljudstvu škoditi na kateri-koli način ali zasesti njegovo stališče, ki je na njem bilo pred vojsko. Biti hočemo na straži! Okolu našega lista naj se zberejo možje, ki hočejo resno delovati za obnovo naše dežele. Obnovo razumemo v najširšem pomenu: versko moralno in gospodarsko. Vsako strankarstvo bodi pozabljeno. Pred očmi hočemo imeti le en smoter, kako dvigniti naše ljudstvo na prejšnjo višino, da bo moglo vršiti nalogo, ki mu je po Božji previdnosti določena.

V versko-nravnem pogledu hočemo skrbeti za vse, kar utegne krepiti krščanska načela in krščansko nravnost mej ljudstvom, kar je predpogoj za častno blagostanje. Ko bi vsi narodje pripoznavali krščanska načela, bi vojska bila izključena. Vojsko dela poganski duh, ki je nasproten krščanstvu.

V gospodarskem oziru hočemo ljudstvo podučevati v vseh gospodarskih vprašanjih. Naprosili smo strokovnjake, ki nam bodo pomagali. Objavljali bomo zlasti navodila, ki se tičejo obnove. Gg. duhovniki, učitelji in župani naj nam gredo na roko, da se ljudstvo o vsem podući in da vsi, ki so po vojni oškodovani, napravijo na namestništvo in na vojnokreditni zavod pravilne prošnje za podpore oziroma posojila.

V narodnem oziru je naš smoter svobodna Jugoslavija pod habsburškim žezlom. To je naš ideal, ki ga bomo skušali doseči skupno z rodnimi brati Hrvati in Srbi. Izvrševali bomo zadnje naročilo voditelja dr. Janeza Kreka, da moramo namreč vsi, ki smo seme izkrvavelega naroda delovati iz vseh moči, da ustvarimo svobodno in srečno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom.

Na razvalinah goriške dežele kličemo: Na delo, da se naše razvaline spet pozidajo in da naša opustošena polja, naši poteptani vinogradi spet oživijo! Sedaj ni časa za obupavanje in pomišljanje, ampak za čvrsto in neustrašno delo. Vsi naj bodo na svojem mestu, da bodo z moškim pogumom nastopali za pravice goriškega ljudstva, ki je vsled vojske brezmejno trpelo, da ostane ko v prejšnjih časih, tudi v bodoče zvesta straža jugoslovanske zemlje. Izmodreni po strašni svetovni vojski, spopolnjujemo danes staro geslo, ki je bilo: Vse za vero, dom, cesarja, z novim geslom:

Vse za vero in za svobodno in srečno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom!

Vabilo na naročbo.

„Slov. Ljudska Stranka na Goriškem“ je sklenila zopet izdajati list, po katerem je ljudstvo že tako dolgo popraševalo. Razmere niso dopuščale, da bi bil prej kak list izšel. Zdaj je pohitel zopet po slovenski deželi, zdaj je prišel k vam, v vašo hišo kot prijatelj, kot svetovalec, kot učitelj, da Vam bo pomagal, vam svetoval in vas poučeval v vseh težavah in perečih vprašanjih sedanjega časa. V narodnih, gospodarskih, obnovitvenih, begunskih, vojaških zadevah Vam bo krepko stal ob strani, naš list bo glasilo vseh naših zadev in potreb, naših ciljev in zahtev, da se bo njegov glas slišal daleč naokoli in navzgor, da se bo slišal tudi tam, kamor ne sega klic posameznikov. Nujno potrebo takega skupnega glasila čutimo vsi. Saj kar eden ne zmore, to zmore večina. Zato je treba, da se vsak zaveden Slovenec, ki hoče dobro sebi in svojemu narodu, oklene tega lista in ga pridno razširja. „Goriška Staža“ mu je ime. Da, na straži hočemo biti, da varujemo svoj dom, svoje imetje, svoj narod, svoj jezik, svoje pravice, da nam sovražnik ne ugrabi drage zemlje z vsemi svetinjami, za katere smo doprinesli toliko žrtev. Kakor mora biti zato vsak goriški Slovenec na straži, tako je treba, da je vsak naš rojak pri „Goriški Straži“. Zato naj ne bo slovenske hiše pri nas, ki bi tega lista ne naročila. S tem naj pokaže vsak svojo zavednost in dobro voljo, da si hoče graditi pot do lepše prihodnjosti. Do konca tega leta stane list 6 K, in bo izhajal enkrat na teden, vsak četrtek. Vsak naj uplača ta znesek takoj, ker na naročila brez naročnine se pri sedanjih razmerah nikakor ne bo moglo ozirati. Vsak naj doprinese malo žrtev k velikemu skupnemu cilju in delu! Na delo za „Goriško Stražo“!

Kvišku srca!

Strašna bojna vihra razsajala je na Goriškem. A ko se je zopet na milem goriškem nebu zjasnilo in ko sem se prvič vračal zopet na Goriško, mi je srce žalosti trepetalo. Grozno razdejanje povsod.. Ne da se s peresom popisati, človek si mora sam ogledati, da čuti od daleč gorje, ki je tu gospodarilo. In na misel mi je prišla pesen našega nesmrtnega Slm. Gregorčiča „Domovini“:

Oj, vdova tožna, zapuščena,
Ti mati tolikih sirot,
S krvjo, s solzami napojena
Ki bol poznaš le, nič dobrot,
Oj mati vdanega ti sina,
Oj zlata mati — domovina!

Krepostna si, vsa vredna si,
Da krona venča te kraljeva,
A trnjev le tvoj venec je
In rod tvoj rod-mučenec je!

S pesnikom sem povpraševal:

Kdaj to gorje pač mine ti?
Kdaj se oko ti vjasni kalno?
Kdaj slečeš to obleko žalno,
Kdaj solnce zlato sine ti?

Videl sem vračajoče se trume iz begunstva. Hitrih korakov so se vračali k svojim domovom. A često ta in oni ni mogel niti doznati, kje mu je rodna hiša stala. In vendar prišel je s trdnim sklepem, da ostane tu, saj je v naročju svoje domovine. V srcu je pač ponavljal vsklik domačega pevca:

Jaz ljubim tem srčneje te,
Jaz ljubim tem zvesteje te,
A ljubim te — s solzami!

In ljubezen, ta vse premore, odstrani vse zapreke, vzbudi nove moči. Kar se je zdelo poprej nemogoče, izvrši kmalu moč ljubezni! —

Videč to veliko nepojmljivo ljubezen ljudstva do domovine, sem v njej črpal tudi jaz tolažbo in poguma!

Kmalu bodo naši sedaj razdrti domovi zopet vstali v lepšem svitu, vinogradi in polja se pomladé in zopet bo klilo življenje in veselje, kjer je prej divjala smrt!

Kvišku srca! — Imejmo trdno nado, da po nevihti mora zasijati solnce, da po trpljenju mora priti dan vstajenja!

Kvišku srca! K Njemu, ki ga imenujemo Očeta. Le zaupno se obračajmo v molitvi k Njemu, od čigar blagoslova je odvisen ves naš vspeh. Naj se zopet dviga iz sleherne hiše prijetno kadilo molitve proti nebu. V molitvi najdeš, ti ubogo potrto ljudstvo, zopet tolažbo in mir in trdno zagotovilo boljše bodočnosti!

Zvezda sreče se je le trenotno zakrila, a zopet posije.

Pridi, zvezda naša, pridi
Jasne v nas upri oči,
Naj moj dom te zopet vidi,
Zlata zvezda srečnih dni!

Za Jugoslavijo.

Dne 31. maja 1917 so naši jugoslovanski poslanci v državni zbornici skupno povzdignili svoj glas in stavili predlog za ustanovitev samostojne jugoslovanske države v okviru habsburške monarhije. To je bil hrušč v vseh sovražnih taborih in listih, nemških, mažarskih in laških. Imenovali so nas veleizdajalce, ki hočemo raztrgati državo, nevarne ljudi, katere bi se moralo pobesiti ali najmanje zapreti. Ves narod slovenski pa je navdušeno povzdignil svojo glavo, zagledal je na temnem nebu svetlo liso, ožarjeno s svetlimi žarki, ki napoveduje prihod solnca svobode, ki kmalu prodre in ožari in razsvetli ves narod slovenski. Naši poslanci se niso ustrašili povzdignjenih pesti in grožnj in gromečega hrušča. Hrabro so šli svojo pot naprej in povsod in ob vsaki priliki ponavljali svojo zahtevo po jugoslovanski državi. Ta misel je danes prodrla do zadnje kmetske hiše v hribih, ponavlja jo po vsej deželi vsak mož in vsaka žena, vsak mladenič in vsako dekle, pozdravlja jo gospod in kmet, delavec in težak, pozdravlja jo tudi še begunec v svoji baraki. „Hočemo jugoslovansko državo! Svobodni hočemo biti!“ To je klic, ki se danes kot mogočen tok vali po slovenski zemlji. Vsak Slovenec ve danes, kaj hoče, ves slovenski narod stoji danes za svojimi poslanci, ki v parlamentu in na dvoru kličejo: Hočemo jugoslovansko državo!“ In ta mogočni klic, ta čudovita solidarnost slovenskega ljudstva, ni bila zastonj. Tudi tam, kjer so bili gluhi in slepi, se danes uvideva, da se jugoslovansko vprašanje mora rešiti. Celo oni, ki so se do zdaj najbolj branili priznati, da je rešitev tega vprašanja nujna, iščejo rešitve. To so Nemci in Mažari. Se ve, iščejo take rešitve, da bi si oni ohranili nadvlado in bi mogli še naprej tlačiti narode slovanske. Ali prešel je čas, ko je Slovenec bil tepen in je k temu molčal, ali ko se je s kakimi drobtinami dal poriniti v stran; danes ne odstopa Slovenec od svoje zahteve niti za las, on hoče celo samostojno, svobodno jugoslovansko državo.

Vsi, ki ljubite svojo zemljo in želite, da ostane naša, ki ljubite svoj narod in želite, da se ta narod ohrani, ki ljubite svoje otroke, in jim na lastni zemlji želite lepše prihodnjosti, vi vsi delujte za vresničenje samostojne, svobodne Jugoslavije!

Slovenska Ljudska Stranka na Goriškem.

Na vabilo začasnega načelstva S. L. S. na Goriškem, so se zbrali dne 5. sept. v prostorih „Goriške Zveze“ v Gorici zaupniki združene stranke. Zborovanje je otvoril msgr. dr. Jos. Ličan, ter pozdravil navzoče, ki so se zbrali k obnovitvi in pomladitvi političnega življenja na Goriškem. Na njegov predlog je zbor z navdušenjem odobril popolno združenje obeh bivših struj na programu S. L. S. na demokratični podlagi ter na podlagi majniške deklaracije, in sicer na kulturnem, gospodarskem in političnem polju.

G. dr. Andrej Pavlica je obrazložil pravilnik S. L. S., ki se je po mirni debati o nekaterih točkah sprejel.

Prešlo se je na to k volitvi načelnika stranki. Izvoljen je bil enoglasno msgr. dr. Josip Ličan, ki je izvolitev odklanjal, a se na zopetno in ponovno izvolitev od vseh navzočih udal. Sledila je volitev odbornikov strankinega vodstva. Pri tem se je pazilo, da bi bili kolikor mogoče vsi deli naše

dežele primerno zastopani. Izvoljeni so bili naslednji gg.: Berbuč Ivan, c. kr. prof. v. p.; dr. Ivo Novak, odvetnik v Gorici; Berlot Anton, dekan v Kanalu; Likar Ladislav, naduč. v Števerjanu; Ipavec Andrej, c. kr. gimn. ravnatelj v Gorici; Abram Jožef, župnik pri Sv. Lucijl; Valentinčič Ignac, dekan v Komnu; Švara Franc, vikar v Šempolaju; Kokošar Ivan, župnik na Grahovem; Rejec Jakob, župnik v Solkanu; Zuchiatti Anton, veleposestnik v Medani; Rejec Anton, župan v Šebreljah; Novak Alojzij, dekan v Črničah; Manfreda Anton, posestnik na Iderskem; Vuk Anton, vodja čev. zadruge v Mirniu; Černic Franc, župan v Št. Petru; Kovačič Karol. župan v Avčah; Stopar Anton, posestnik v Dobravljah; Huber Franc, posestnik v Bovcu; Bevk Gabrijel, pos. v Cerknem; Sever Ivan, pos. v Rihemberku. Vsi ti gospodje tvorijo konsorcij strankinega glasila: „Goriške Straže". V načelstvo spadajo tudi vsi naši državni in deželni poslanci.

Ker so se bili povabilu na zborovanje odzvali tudi zastopniki agrarne stranke, je na prošnjo g. predsednika dal pričujoči g. dr. Franko, kot načelnik te stranke, svojo izjavo. On z veseljem pozdravlja misel, da bi se vsi Slovenci združili k skupnemu delu za blagor ljudstva, ki je po vojski tako strašno udarjeno. Zdaj ni časa za cepljenje in strankarske boje, zdaj je treba složnega dela. On pozdravlja misel za spojitev agrarne stranke, ki ni nikdar zatajila pozitivnega krščanskega načela, s Slovensko Ljudsko Stranko, a sam se zdaj v imenu svoje stranke ne more še izreči za popolno spojitev, ker je zato treba zaslišati glasove pristašev agrarne stranke, ki so pa zdaj razkropljeni po svetu. Za zdaj je za pridružitev k Slov. Lj. Stranki, ki je najmočnejša in ima prihodnjost, pripravljen je sodelovati in upa, da pride po zaslišanju pristašev agrarne stranke tudi do popolne spojitve z našo stranko, s katero ima skupen program. Za to pa nima danes še nobene legitimacije od svojih pristašev.

Izjava g. načelnika agrarne stranke se je vzela na znanje z željo, da bi čim prej prišlo do spojitve obeh teh strank v deželi, ki slonita na skupnem krščanskem, narodnem in gospodarskem temelju.

Predsednik msgr. dr. Jos. Ličan je poročal nato o potrebi strankinega glasila, in sprejel se je sklep, da se list čimprej izda. Sklenilo se je tudi, naj se list kolikor možno naroča in pošilja v večjih skupinah, da se tako zmanjšajo stroški odprave.

Shod zaupnikov je počastil tudi drž. in dež. poslanec, g. Jos. Fon, ki je zborovalcem govoril o tekočih političnih vprašanjih, o mirovnem vprašanju in posebej pojasnil tudi še zakon o vojni odškodnini, ki se pravkar snuje v odseku drž. zbora.

Shod zaupnikov je izrazil željo, naj bi k stranki pristopili ali ž njo sodelovali vsi dobromisleči Slovenci na Goriškem, ki jih družijo ista verska in narodna načela. Novoizvoljenemu načelstvu se je tudi naročilo, naj stopi v stik z bivšo napredno stranko na Goriškem, da se vstvari enotno delovanje v skupnih zadevah, kakor narodnih, obnovitvenih, gospodarskih itd.

Shod zaupnikov je prejel od raznih strani pozdrave in bodrilna pisma. Na naših somišljenikih, na vsem našem ljudstvu je zdaj, da gre lepo složno in srčno naprej na delo za svojo srečnejšo bodočnost!

Za gospodarsko obnovitev goriške dežele.

Delo za obnovitev goriške dežele je že v teku, čeprav napredujemo le počasi. Mnogi naših rojakov pa ne poznajo še določil, ki se po njih ravna c. k. namestništvo Naj navedemo tu nekaj za sedaj najvažnejših navodil:

Glede hiš, ki so porušene ali poškodovane vsled vojske, naj vsakdo napravi prošnjo na namestništvo za podporo. S to podporo si bo izvršil najnujnejša dela. Najbolje bi bilo, ko bi vse prošnje po občinah zbralo županstvo ter jih predložilo c. kr. namestništvu.

Glede hišne in kuhinjske opreme je treba istotako napraviti prošnjo na namestništvo v Gorici. Prošnje naj bi županstvo zbralo in potrdilo, vsako z opombo, da je vsled vojske v resnici izginila navedena oprema. Tudi te prošnje naj bi se skupno predložile po županstvu. S temi podporami si nabavimo le najpotrebnejše reči. Tudi za te prošnje treba imeti tiskovine od namestništva. Slavna županstva naj se potrudijo, da dobe vse potrebne tiskovine.

Za gospodarsko in obrtno orodje ni treba posebnih tiskovin. Vsakdo naj si sestavi kratko prošnjo. V njej naj navede orodje, ki mu je izginilo in ceno iz l. 1914. Tudi te vrste prošnje naj zbere in potrdi županstvo ter jih predloži namestništvu. Za gospodarsko in obrtno orodje podeljuje namestništvo podporo do 5000 K. Višje podpore podeljuje ministrstvo za javna dela.

Društva, zavodi, cerkve, šole itd. imajo pravico prositi za nabavo opreme in orodja od namestništva posojila (Materialdarlehen) do 100.000 K, ki je brezobrestno. Ko bi to posojilo ne zadostovalo, sme namestništvo dati podporo še 50% celotne vrednosti izgubljenih stvari. Glede poprave hiš velja za društva itd. isto, kar za zasebnike.

Poleg tega je ustanovljen v Gorici vojno-kreditni zavod, ki daje strankam posojila po nizki obrestni meri, večinoma po 3%. V ozira vrednih slučajih bodo ta posojila brezobrestna do petega leta po sklepu miru z Italijo. Vojno-kreditni zavod je ustanovljen v pomoč tistim, ki za sedaj ne morejo dobiti pri namestništvu podpore oziroma zadostne podpore, na pr. veleposestniki, veleindustrijci itd., pa tudi mali obrtniki za vzdrževanje svojega obrata itd. Več o tem vojno-kreditnem zavodu govori poseben članek v našem listu.

Kako bomo pa vrnili podpore in posojila, ki jih prejmemo od c. kr. namestništva oziroma od vojno-kreditnega zavoda?

Na to odgovarjamo, da bo prav gotovo sprejet v državni zbornici zakon o odškodnini za vse vojne škode. Z odškodnino, ki jo bomo prejeli, bomo potem vrnili posojila, ki jih zdaj v ta namen prejmemo, ali pa se nam bodo ta posojila pri izplačanju cele odškodnine vštela. Za zdaj pa naj si skuša vsakdo pomagati s podporami in posojili, ki smo jih omenili. Kar nemudoma storimo vse korake, da dosežemo omenjene podpore ali posojila. Marsikdo misli, da bodo vladni gospodje sami prišli k njegovi hiši in mu jo začeli zidati. Ne motimo se! Vlada ne stori nič, ako se sam ne zganeš. Urno torej na delo! Popravimo si za zdaj le toliko, da bomo mogli v svojih stanovanjih živeti, drugo pustimo za boljše čase, ko dobimo odškodnino. —

Pristojnost za dovoljevanje podpor. — Za obnovitev stanovanjskih in gospodarskih poslopij smejo okrajna glavarstva dovoljevati podpore do 3000 K; c. kr. namestništvo pa do 20.000 K. — Za nabavo stanovanjske opreme in hišne oprave smejo okrajna glavarstva dovoljevati podporo do 1000 K; c. kr. namestništvo pa do 4000 K. — Posebni obrazci za prošnjo teh podpor se dobijo pri pristojnih c. kr. glavarstvih in pri c. kr. primorskem namestništvu, oddelek za obnovitev Goriške in Gradiščanske (Gorica, ulica Codelli). — Dovoljevanje višjih podpor, kakor je zgoraj navedeno, je pridržano ministerstvu za javna dela.

Vojno-kreditni zavod v Gorici. — Ta in oni si je zdaj v tej vojski opomogel, če je ostal doma in mu je bila sreča mila, a marsikdo je zdaj v stiski in zadregi, da ne ve, kako bi si v svoji stiski pomagal. Opozarjamo tukaj na vojno-kreditni zavod v Gorici, ki je strankam s posojili na razpolago. Ta zavod se nahaja v Gorici v semeniški ulici št. 5, in posluje vsak dan od 8—12 dop. in od 3—6. ure popoludne.

Za dovolitev posojila pri vojno kreditnem zavodu je treba zaprositi s posebnimi prošnjami za posojilo. V teh prošnjah morajo biti navedeni zlasti naslednji podatki:

1. Natančno treba opisati: kakšna in kolika škoda je bila storjena neposredno po vojnih dogodkih; koliko znaša posredno storjena škoda po evakuaciji ali sovražnem ulomu ali vdoru ali po omejitvah prometa, veljavnih za ožje vojno ozemlje. — 2. Izraziti treba s številkami višino zaželjenega posojila. 3 Treba natančno navesti, kako se namerava porabiti posojilo. 4. Treba natančno označiti varnost, ki se ponudi za posojilo. 5. Treba napovedati dobo, za katero naj bi se dovolilo posojilo, in način, kako namerava prosilec vračati posojilo. 6. Treba natančno opisati premoženjske razmere prosilca, pri čemer je treba podrobno navesti njegovo premično in nepremično imetje, njegove morebitne hranilne vloge in druge tirjatve, potem vsa bremena, dolgove in druge obveznosti, pri čemer je treba izrecno navesti, ali je prosilec prejel že kako posojilo ali podporo od vojno-kreditnega zavoda samega ali od pristojnega deželnega urada (oddelka za obnovitev).

Prosilci za posojila morajo priložiti svojim prošnjam tudi stavbne načrte, stroškovnike, račune in druga dokazila, s katerimi so v številkah izkazani izdatki, ki so potrebni za obnovitev ali nadaljevanje njihovega obrata ali njihovih poslopij, za katerih pokritje naj bi se rabilo zaprošeno posojilo.

Glede varščine za posojila treba pomniti: Če se za varstvo (garancijo) ponujajo nepremičnine, je treba prošnjam priložiti: 1. zemljiškoknjižni izvleček posestva (izpis posestva iz gruntnih bukev), ki naj bi se obremenilo, in posestno polo; 2. zavarovalne police, če je morebiti kdo pri kaki zavarovalnici za kako svoto zavarovan; 3. izkaz, koliko je doneslo posestvo v zadnjem letu miru, v preteklih vojnih letih in v tekočem letu.

Posojila, ki se dovolijo, se morejo zavarovati: 1. s tem, da se zastavijo taki vrednostni papirji, na katere moreta dajati predujme Avstro-Ogrska banka in vojnoposojilni zavod; 2. z menicami; 3. s tem, da se zastavi blago, ki ima tržno ceno; 4. s tem, da se postavijo poroki, ki so zmožni plačila; 5. s tem, da se odstopijo ali zastavijo odprte knjižne tirjatve.

Malim trgovcem in malim obrtnikom se smejo do najvišjega zneska 5000 K dovoljevati posojila tudi brez varstva in sicer v posebnega vpoštevanja vrednih slučajih, v namen, da si zopet nabavijo blago ali obnovijo svoj obrat.

Poljedelcem, trgovcem, obrtnikom in industrijalcem dovoljena posojila se morajo praviloma obrestovati po 3%, če se uporabljajo za investicije, (če n. pr. to zazidaš); oni posojilni zneski, ki naj edinole omogočajo obnovitev ali nadaljevanje obrata, se morajo praviloma obrestovati po obrestni meri, ki vsakokratno obrestno mero Avstro-ogrske banke presega vsaj za ½%, a nikakor pa ne sme biti pod 5%.

Hišnim posestnikom dovoljena posojila se morajo praviloma obrestovati po 3%.

Kreditnim organizacijam, posojilnim zadrugam, občinam in občinskim zavodom, podjetjem za tujski promet, razdeljevalnim in proizvajalnim zadrugam kakor tudi posameznikom daja za posojila vsak čas drage volje pojasnila vojno-kreditni zavod v Gorici.

Begunsko vprašanje.

Slovenskim beguncem po svetu. — Vam, slovenski rojaki, ki še vedno bivate daleč od svojega doma, ki iz tujine še vedno hrepenite po domači zemlji, Vam veljá še posebej pozdrav našega novega lista. Vemo, da Vam bo ljub in drag kakor topel pozdrav, kakor dragoceno pismo od rodne matere. Saj Vam bo naš list govoril o domači zemlji in o njenih razmerah, in vi boste poslušali njegov glas kakor pripovedko žalostne, zapuščene matere, ki toži po svojih otrocih. In ta mati se ne dá potolažiti, dokler vas ne vidi vseh, zbranih okoli sebe, dokler vas zopet ne objame in ogreje na svojih materinih prsih dokler ne izbriše solz z vaših oči in poravna težke brazde, ki vam jih je zasekala skrb in bol v tujini „Goriška Straža" vam je skrbna mati, ki vam pripravlja boljša tla na domači zemlji, ki vas takó zeló pogreša, in katera steguje po vas svoje vele roke, kakor naša drevesa svoje gole veje, ki iščejo novih cvetov in novega sadú. Pridite kmalu, slovenski begunci, da poživite to zapuščeno zemljo domačo, v katero so naši vojaki s krvjo zapisali svojo oporoko: Ljubite in držite to lepo zemljo slovensko! Dokler se pa ne povrnete, zatekajte se s svojimi pismi k tej svoji materi, „Goriški Straži". Sporočajte ji, kakó se vam po svetu godi, razkrivajte ji krivice, si vam jih prizadeva tujina v bornih kočah in lesenih barakah. in „Goriška Straža" bo povzdignila svoj glas, kot mati za svoje zatirane otroke, in Vam bo skušala polajšati gorjé in Vam olehčati pot v domovino. Glejte, dána vam je vez med tujino in domovino, dana vam je možnost govora z rojaki v domovini, ki vam dobro hočejo. Le pridno se oglašajte v „Goriški Straži", govorite nam odkrito in brez strahu, dokler se zopet ne vidimo na rodni zemlji in si stisnemo bratske roke! Slovenski begunci, še enkrat bodite nam srčno pozdravljeni!

C. kr. vodstvo begunskih postaj na Goriškem. V Gorici je ustanovljen urad, (ulica Contavalle hišna številka 1) ki ima nalogo, izvesti za obnovo Goriške postavljeno načelo: begunci domov — v barake, kjer ni drugih stanovališč. Ako pa hočemo doseči, da bodo v vseh vaseh postavljene in z vsem potrebnim opremljene barake, mora se nekdo tej nalogi posvetiti po načelih, ki so vobče sprejemljiva in priznana. Izvedba takih načrtov je pa v sedanjih težkočah zelo važna naloga. Da je notranje ministrstvo za to ustanovilo poseben urad, je umljivo, ker hoče taka dela pospešiti in čimprej izvršiti. Ta urad ima namreč omejen delokrog, toda ima zanj vsa potrebna pooblastila, in sicer tudi nasproti vojaškim oblastvom. Ta urad more n. pr. z lahkoto prevzeti vse vojaške barake, posluževati se transportnih sredstev itd. Ima pa tudi nalogo, da pravično razdeli barake po občinah in med ljudstvo. Dogaja se baje, da so si znali posamezniki preskrbeti po 5 in več barak; v laški baraki za častnike je shranjeno seno, dočim drugi begunci prebivajo v luknjah ali pa sploh ne morejo domov. — Da je treba tu reda in sistema, je jasno. Slučajnostim in protekciji ne smemo pustiti svobodnih kril.

Naša županstva naj gredo temu uradu na roko v interesu beguncev, in sicer s praktičnim delom. N. pr. županstvo ugotovi, koliko beguncev bi se moglo vrniti v hiše, ki se dajo za silo popraviti, ali v barake, ki bi se dale iz bližine prenesti (za take vožnje je že došel na Goriško nov avtomobil s 60 konjskimi silami, dva druga bosta sledila); za te begunce je treba preskrbeti toliko: postelj, oprave, perila, kuhinjskega posodja itd. Take točne sezname je poslati omenjenemu uradu, ki ima nalogo, da vse potrebno preskrbi. — Tako so n. pr. Furlani, o katerih govori dopisnik v „Slovenskem Narodu" z dne 19. 8. t. l., da.... pojde tja doli 200 postelj, 100 omar, 200 stolic itd. Naj se poskrbi tudi od slovenske strani, da dobi nov urad popolnoma točno opredeljene zahteve in potem bomo videli, ali smemo z opravičenostjo tudi zabavljati. Imejmo pred očmi vedno jasno sliko: kaj hočemo, izjavimo svojo zahtevo na pristojnem mestu in ob pravem času! Naj se torej gg. župani pridno poslužujejo te prilike, ki se ponuja. Bomo videli, kako bo dalje! —

„Osrednji odbor."

Avstrija je zopet ponudila mir.

Največjo pozornost je te dni med vsemi narodi zbudila vest, da je Avstrija vsem vojskujočim se državam predlagala, naj bi k zaupnemu in neobveznemu razgovoru o temeljnih načelih mirovnega sklepa v kakem kraju nevtralnega inozemstva in v kratkem času, odposlale svoje odposlance, ki bi imeli nalogo, da si med seboj povedo nazore svojih vlad o načelih, ki jih zastopajo glede mirovnega sklepa, da bi se nazori razjasnili in bi se skušalo čim prej doseči kak sporazum in ustaviti to strašno prelivanje krvi. Že 12. dec. 1916. je Avstro-Ogerska v sporazumu s svojimi zavezniki ponudila roko za mir. A naši sovražniki so to roko kratkomalo odbili. Znana je miroljubnost našega presv. cesarja, vemo, da on nič bolj ne želi, kakor da bi se hitro končalo to strašno klanje, da bi se njegovi narodi zopet povrnili k mirnemu delu, zato gledajo danes

s hvaležnostjo in zaupanjem vsi v svojega vladarja ki kliče zopet h pogajanjem za mir. Ali bodo vsaj zdaj v petem vojnem letu poslušali naši sovražniki njegov glas? Ne vemo. A to vemo, da Avstrija ni kriva, če se bodo še nadalje prelivali potoki krvi, če se bo še nadalje pustošila zemlja in se Evropa spreminjala v razvaline. Da bi se vendar tudi naši nasprotniki zavedli, kaj so dolžni človeštvu, kateremu je vojna usekala tako globoke rane in katero tako željno hrepeni po odrešenju od te strašne vojne! Vse čaka in koprni pričakovanja, kaj odgovore sovražne vlade, katerim se je odposlala avstrijska ponudba za mirovne razgovore. Naj bo odgovor povoljen ali nepovoljen, avstrijski narodi ne bodo pozabili nikdar, da je njih vladar od početka svoje vlade vedno klical k miru, ki naj konča to dolgo in strašno dobo žrtev, trpljenja, žalosti in bede!

ier obrtna šola v „Šolskem“ oziroma v „Malem Domu“. Naloga vlade je seveda, da poskrbi, da se pravočasno urede za srednješolske učence in učenke neodhodno potrebni konvikti. Brez konviktov ni govora o srednjih šolah v Gorici. — Gorici je dajalo dijaštvo že od nekdaj nekak poseben znak, in danes, po mnogih izkušnjah, lahko rečemo, da goriško dijaštvo je bilo dobro, če že ne vzgledno. Da bi ostalo vsaj tako i v bodoče! — Staršem pa kličemo ob tej priliki v spomin dolžnost, ki jim veleva, da pošljejo svoje slovenske sinove in hčerke v naše šole, kjer jim bodo rezale duhovni kruh omike, vede in nravnosti ljubeče slovenske roke. Otrokom dajte piti iz domačih čistih studencev!

Slov. Alojzijevišče v Gorici. Na razna vprašanja, kaj bo s slovensko gimnazijo in Alojzijeviščem v Gorici odgovarja podpisani odbor sledeče:

Deželni šolski svet je v svoji zadnji seji sklenil, da se v Gorici otvori z oktobrem slovenska gimnazija s pridejanim državnim konviktom za dijake. V ta namen so se določili prostori v osrednjem semenišču. Težkoče so se pojavile glede državnega konvikta samega, za katerega ni dovolj prostora v semenišču.

Odbor Alojzijevišča se je že meseca maja obrnil do vojaške oblasti s prošnjo, naj bi se zavod popravil. Šele 15. julija t. l. je došel odboru odklonilni odgovor. Nato je odbor naprosil „Obrtno centralo“, naj bi prevzela popravo. Rade volje se je ista prošnji odzvala ter poslala na lice mesta tozadevne strokovnjake, a premagati je še razne težkoče, to, da odbor ne more vedeti, kedaj bodo poprave dovršene.

Odbor bi bil tudi pripravljen odstopiti prostore zavoda državnemu dijaškemu konviktu, le da bi omogočil otvoritev gimnazije. Ob tej priliki se obrača podpisani odbor z nujno in vročo prošnjo do dobrodelnih src, naj bi se ob danih prilikah zopet pričeli pobirati milodari za „Alojzijevišče“. Iz teh milodarov bo odbor podpiral uboge slov. dijake.

V Gorici, dne 5. sept. 1918.

Za odbor slov. „Alojzijevišča“:
Dr. Jos. Ličan.

Dr. Korošec v Gorici. — Dne 13. t. m. se je mudil v Gorici g. dr. Korošec, predsednik jugoslovanskega kluba. Pod njegovim predsedstvom se je vršil zaupen sestanek brez razlike strank, kjer se je razgovarjalo o goriških težkih razmerah in kako jim odpomoči. V ospredju je stalo vprašanje glede aprovizacije, kako odpomoči stradajočemu ...so se važni sklepi, ...tem oziru obljubila ...or vprašanju obno- ...si napreduje. Da se ...bivanje na domači ...gospodarsko zopet ...l pokrajinski odsek ...ed vsemi navzočimi ...vseh vprašanjih, ki

...**ezni uradi in za-** ...čitatelji vedeli, kam ...ogovrstnih zadevah, ...morsko namest- ...itev Goriške in ...ulici Codelli. — 2. ...o se nahaja kjer ...vojaško podporo se ...begunsko podporo v ...i dnevi so v pone- ...krožna in okraj- ...Giuseppe, št. 50. — ...nateljstvo Corso ...elni odbor tam ...v Šolski ulici. — 6. ...liški ulici št. 12. — ...zitura v Radetz- ...nte). — 8. Vojno- ...ki ulici, št. 5. — 9. ...staj, urad za po- ...lopij, Via Contavalle, ...Passier-scheine“ ...or hoče dobiti ...zdaj s seboj pri- ...jenju koz, dru- ...ega lista. — 11. ...a v Gledališki ulici ...na in izdaja denar ...ci; zastavljalnica pa

...**ih cerkvah.** — V ...v treh cerkvah. V ...Travniku je ob ...sv. maša s sloven- ...b 7., 8., 9. in 10. uri. ...sv. mašo. Popoludne ...blagoslovom. — Pri ...sv. maša ob $5^1/_2$; ...v. mašo; nadalje so ...em ob 10. uri slov. ...ob 4. uri litanije z ...ezmadežne (pri ...b 7., 9. in 10. uri.

...V Gorici sta dve le- ...lju, in lekarna Gliu-

...**bratov.** — Od 26. ...ca usmiljenih bratov ...bojega spola. Župan- ...ici, ali pošljejo vanjo ...domovinski list in

...spričevalo ubožnosti ali njih premoženjskih razmer. Primarij bolnišnice je g. dr. Brecelj, ki ordinuje sicer v svoji hiši, v ulici Barzellini št. 6.

Zglasitvena dolžnost v Gorici. C. kr. glavarstvo v Gorici je pričetkom septembra odredilo, da se imajo vsi goriški prebivalci po določenem abecednem redu zglasiti pri policiji (Tek. Fr. Jožefa št. 26.) Kdor še ni tega storil, naj zamujeno čimpreje popravi!

Ljudsko tajništvo v Gorici. — Koliko poti in prošenj je treba dandanes za najrazličnejše stvari, in marsikdo ne ve, kam naj bi se obrnil, kje bi koga dobil, da mu v njegovi zadevi prav svetuje, da mu prošnjo spiše ali na pristojnem mestu podreza, da se rešitev njegove prošnje pospeši. Zato je treba za naše ljudstvo posebnega urada, kjer se bodo vse mogoče zadeve našega ljudstva reševale. V ta namen se odpre v kratkem v Gorici posebno ljudsko tajništvo, za katero je tudi že vlada obljubila svojo podporo. Kakor hitro se to zgodi, bomo naše čitatelje v listu o tem obvestili, da bodo vedeli, kam in ob kakšnih urah se imajo obračati v svojih nujnih in perečih zadevah. Ljudsko tajništvo bo poslovalo za vse Slovence sploh.

Stanovanja v najem. — Kjer bi kaka stranka, zlasti v Gorici, imela za oddati v najem kako stanovanje, naj to z malim oglasom oglasi v našem listu, da se za to priglasijo naši ljudje, ki iščejo stanovanj in ne vedo, kam bi pod streho spravili svoje družine, zlasti če se bodo meseca oktobra otvorile šole, kakor se to obljubuje. Najbližji bodi vam vaš brat in vaša sestra po krvi!

Vojna kuhinja za uporabo civilnega prebivalstva se je odprla v Gorici Via Conte Leonardo št. 2. Dnevna prehrana stane 4 K 20. Prijaviti se je treba ob sredah ob 1.—2. pop. ter je prinesti s seboj živežno izkaznico.

Kruh goriške aprovizacije je bil nekaj časa prav okusen. Za en dan smo bili presenečeni kar z b lim kruhom, nato je sledil sirkov kruh. A zadnje čase se deli prav slab kruh. Ljudje tožijo, da je kar nevžiten in neprebavljiv. Kje tiči vzrok?

Naši društveni prostori v Gorici. — Javljamo, da se nam je posrečilo dobiti v „Montovi“ hiši v Gosposki ulici št. 4 (iz dvorišča na levo) primerne prostore za naša društva. Tam bo imela svojo čitalnico „Slov. kršč. soc. zveza“. Tu bo tudi sedež „Ljudskega tajništva“ in upravništvo „Goriške Straže“.

Razne novice.

Svoje zaupnike na deželi, katerim smo doposlali list, prosimo, naj bi nam sporočili, koliko listov jim je še treba, da jim jih pošljemo prihodnjič pod skupnim zavitkom. Naročniki, ki si želé list pod posebnim naslovom, ga bodo v prihodnje tako tudi prejemali.

Prošnja. Posebno pozornost bomo obračali begunskim zahtevam. Poučiti hočemo ljudstvo o vseh tozadevnih vladnih predpisih. Beguncem, ki so še raztreseni po tujini, priporočamo v lastnem interesu, da si list naroče. Prosimo tudi vse čč. dušne pastirje, da nam blagovolijo vposlati natančne naslove onih, ki se še niso vrnili in ki utegnejo list naročiti. Prosimo tudi „Osrednji odbor za begunce“ na Dunaju, naj nas blagohotno podpira in zalaga pravočasno s tozadevnimi poročili. —

Preč. gosp. Franc Razpet, župnik na Idriji ob Bači, se nahaja v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici, kjer se je podvrgel težki operaciji.

Umrl je v Trstu dne 10. t. m. Franc Povšič, c. kr. profesor slovenske goriške gimnazije.

Narodni svet. — Naše naročnike, zlasti na deželi, ki zadnje čase niso redno prišli do kakega lista, hočemo seznaniti z „Narodnim svetom“, ki se je pretekli mesec ustanovil v Ljubljani za ves slovenski narod. Pri ustanovitvi „Narodnega sveta“ se je šlo za to, da bi se vsi Slovenci brez razlike strank združili v eno falango, ki naj pod skupnim vrhovnim vodstvom brani interese slovenskega naroda. Naš narod bije zdaj boj na življenje in smrt. Sovražnik steguje svoje grabežljive roke po naši lepi zemlji, naši nasprotniki v državi pa nas tiščijo k tlom in nam odrekajo pravico do življenja. Že davno se je čutila potreba, imeti centralno narodno organizacijo, ki bi vodila celokupne sile našega ljudstva tako, kakor to zahteva skupni blagor. Če kedaj, se je posebno zdaj pokazala potreba take narodne organizacije. Zato se je ustanovil „Narodni svet“, ki si je postavil nalogo: okrepiti narodno življenje na znotraj, in hkrati voditi celokupni jugoslovanski narod naše državne polovice v teh kritičnih dneh. Tu je treba posebno še povdariti cilj, ki si ga je postavil „Narodni svet“, namreč: na temelju edinosti jugoslovanskega naroda izvojevati samostojno jugoslovansko državo; smotreno delovati za popolno ravnopravnost našega jezika v šolah, uradih in v vsem javnem življenju; boriti se zato, da naše ljudstvo povsod dobi svoje narodne šole; uveljaviti naš jezik v vseh javnih uradih in podjetjih; braniti in pospeševati skupne kulturne zadeve; braniti in gojiti skupne gospodarske interese ter zavest gospodarske osamosvojitve; pospeševati narodne koristi na zunaj dogovorno s parlamentarno delegacijo. „Narodni svet“ ima biti vrhovni narodni tribunal, ki razsoja o vseh krivicah in potrebah slovenskega naroda, da se s skupnimi silami potegne za njega obrambo, ohranitev, okrepitev in povzdigo. Ves slovenski narod in vsi drugi bratski nam slovanski narodi so po svojih zastopnikih in listih z veseljem pozdravili ustanovitev „Narodnega sveta“, v katerem zre slovensko ljudstvo poroštvo svoje boljše prihodnjosti. Za predsednika je bil izvoljen dr. Korošec, načelnik jugoslovanskege kluba, ki v teh viharnih časih tako srčno in spretno vodi naš narod slovenski. Naš list tudi še posebej prav prisrčno pozdravlja ustanovitev „Narodnega sveta“.

Slovenska posest — Slovencem! Marsikateri naš dom je bil razdejan, premnoga posest naših ljudij uničena, mož je padel, ta in oni sin je tudi že mrtev ali tava kdo ve kje v tujini, tako, da marsikateri ostalih domačih že ugiba, ali se bo mogla domača posest obdržat in še nadalje ohranit, ali pa je že po svojih razmerah prisiljen, da bi jo prodal. Pozor! Tudi v takih že skrajno težkih razmerah ne zgubiti slovenskega cilja izpred oči! Kdor bi bil primoran kak dom, kako zemljišče prodat, naj tega nikdar ne odda tujcem v roke! Niti pedi slovenske zemlje ne sme priti v last naših nasprotnikov! Kdor ima kako hišo ali kako zemljišče ali drugo stavbišče in podjetje na prodaj, naj to javi slovenskim strankam, naj to javi našemu listu, ki potem to naznani slovenski javnosti, našim kupcem, zavodom in bankam, da se z odkupitvijo pobrigajo za ohranitev te slovenske posesti. Niti iz nujnih posameznih polomov naših ljudij ne sme imeti nasprotnik dobička! Slovenska posest, če že mora biti, naj preide zopet v druge slovenske roke! Predraga in sveta nam bodi vsaka ped slovenske zemlje, ki je toliko ogrevana od naše ljubezni, ki je napojena s krvjo naših junakov, škropljena z našimi solzami, ki nosi na sebi pečat naše slovenske osebnosti! Slovenec, če si že tako nesrečen, da

s hvaležnostjo in zaupanjem vsi v svojega vladarja ki kliče zopet h pogajanjem za mir. Ali bodo vsaj zdaj v petem vojnem letu poslušali naši sovražniki njegov glas? Ne vemo. A to vemo, da Avstrija ni kriva, če se bodo še nadalje prelivali potoki krvi, če se bo še nadalje pustošila zemlja in se Evropa spreminjala v razvaline. Da bi se vendar tudi naši nasprotniki zavedli, kaj so dolžni človeštvu, kateremu je vojna usekala tako globoke rane in katero tako željno hrepeni po odrešenju od te strašne vojne! Vse čaka in koprni pričakovanja, kaj odgovore sovražne vlade, katerim se je odposlala avstrijska ponudba za mirovne razgovore. Naj bo odgovor povoljen ali nepovoljen, avstrijski narodi ne bodo pozabili nikdar, da je njih vladar od početka svoje vlade vedno klical k miru, ki naj konča to dolgo in strašno dobo žrtev, trpljenja, žalosti in bede!

Vojna poročila.

Pod to rubriko listi uavadno prinašajc najnovejše brzojavke in poročila generalnega štaba. Za naš list — tednik bi bilo preveliko breme in za naše čitatelje bi bilo brez koristi, če bi prinesli vsakokrat vse brzojavke celega tedna, zato bomo objavljali pod tem naslovom najvažnejše dogodke, nekak izvleček iz vojnih poročil preteklega tedna, tudi se bomo pri tem oziràli le na nam bližnje fronte; koga pa danes še zanima angleško-turška fronta v Mali Aziji.

Z jugozapadne fronte se izza zadnje naše ponesrečene ofenzive pri Piavi ni poročalo nič važnejšega. Vendar pa kažejo obojestranski poiz vedovalni sunki, množeče se delovanje topništva itd., da se pripravljajo tam doli resni boji, ki utegnejo vsplamteti vsak hip. Razni listi napovedujejo veliko italijansko ofenzivo.

V Albaniji trdno držimo v naši zadnji proti ofenzivi pridobljene postojanke.

Zapadno bojišče: Nemci so dospeli pri svojem strategičnem umikanju zopet do svojih starih postojank, ki leže v takoimenovani Hindenburgovi črti, oziroma na nekaterih mestih celo za njo.

Tudi pred Amerikanci, ki so sklenili darovati Francozom Alzacijo, so se morale nemške čete precej umakniti; to umikanje so hrabro krile avstro-ogrsko divizije. Zdi se, da umikanje Nemcev pred skupnim trojnim sovražnikom ni še popolnoma svršeno, a veliki nemški listi pravijo, da je vse to brez večjega pomena in le strategiška poteza.

Goriške novice.

Šole v Gorici. — Binkoštno soboto leta 1915 so bile, kakor znano, zaključene vse goriške šole. Ljudskošolski in srednješolski učenci so bili kar črez noč na cesti; za srednješolsko mladino, zlasti za slovensko gimnazijo in obe učiteljišči so se pozneje odprli zaposlovalni tečaji v Ljubljani in v Trstu, zakar gre zasluga predvsem pok. dr. Kreku, naša ljudskošolska mladina pa je posečala deloma šole v begunstvu, deloma pa je tudi ostala brez vsakega poduka. Da to nepohajanje šole na mladino ni ostalo brez vpliva, je pač umljivo samo po sebi. Naravno je tedaj, da so vsi Goričani z veseljem pozdravili vest, da se z letom 1918-9 v Gorici zopet odprò vse šole, ljudske in srednje. Določeni so tudi že prostori, kjer se nastanejo: slovenska gimnazija v osrednjem semenišču, realka v poslopju nemške gimnazije, moško učiteljišče v svojih starih prostorih „S. Gregorčičevega Doma", žensko učiteljišče pa v poslopju Scuola Frinta v ulici Codelli. Razveseljivo je tudi dejstvo, da pride slovenska mestna šola iz Podturna v „Mali Dom". Tako upamo, da bode tudi v tem pogledu konec nagajanja, ki si ga je prejšnji mestni svet dovoljeval skozi desetletja na sproti goriškim Slovencem. Konečno se otvori tudi petrazredna deška in šestrazredna dekliška vadnica ter obrtna šola v „Šolskem" oziroma v „Malem Domu". Naloga vlade je seveda, da poskrbi, da se pravočasno urede za srednješolske učence in učenke neodhodno potrebni konvikti. Brez konviktov ni govora o srednjih šolah v Gorici. — Gorici je dajalo dijaštvo že od nekdaj nekak poseben znak, in danes, po mnogih izkušnjah, lahko rečemo, da goriško dijaštvo je bilo dobro, če že ne vzgledno. Da bi ostalo vsaj tako i v bodoče! — Staršem pa kličemo ob tej priliki v spomin dolžnost, ki jim veleva, da pošljejo svoje slovenske sinove in hčerke v naše šole, kjer jim bodo rezale duhovni kruh omike, vede in nravnosti ljubeče slovenske roke. Otrokom dajte piti iz domačih čistih studencev!

Slov. Alojzijevišče v Gorici. Na razna vprašanja, kaj bo s slovensko gimnazijo in Alojzijeviščem v Gorici odgovarja podpisani odbor sledeče:

Deželni šolski svet je v svoji zadnji seji sklenil, da se v Gorici otvori z oktobrem slovenska gimnazija s pridejanim državnim konviktom za dijake. V ta namen so se določili prostori v osrednjem semenišču. Težkoče so se pojavile glede državnega konvikta samega, za katerega ni dovolj prostora v semenišču.

Odbor Alojzijevišča se je že meseca maja obrnil do vojaške oblasti s prošnjo, naj bi se zavod popravil. Šele 15. julija t. l. je došel odboru odklonilni odgovor. Nato je odbor naprosil „Obrtno centralo", naj bi prevzela popravo. Rade volje se je ista prošnji odzvala ter poslala na lice mesta tozadevne strokovnjake, a premagati je še razne težkoče, to, da odbor ne more vedeti, kedaj bodo poprave dovršene.

Odbor bi bil tudi pripravljen odstopiti prostore zavoda državnemu dijaškemu konviktu, le da bi omogočil otvoritev gimnazije. Ob tej priliki se obrača podpisani odbor z nujno in vročo prošnjo do dobrodelnih src, naj bi se ob danih prilikah zopet pričeli pobirati milodari za „Alojzijevišče". Iz teh milodarov bo odbor podpiral uboge slov. dijake.

V Gorici, dne 5. sept. 1918.

Za odbor slov. „Alojzijevišča":
Dr. Jos. Ličan.

Dr. Korošec v Gorici. — Dne 13. t. m. se je mudil v Gorici g. dr. Korošec, predsednik jugoslovanskega kluba. Pod njegovim predsedstvom se je vršil zaupen sestanek brez razlike strank, kjer se je razgovarjalo o goriških težkih razmerah in kako jim odpomoči. V ospredju je stalo vprašanje glede aprovizacije, kako odpomoči stradajočemu goriškemn prebivalstvu. Storili so se važni sklepi, in se nam je tudi od zunaj v tem oziru obljubila pomoč. Nadalje je veljal razgovor vprašanju obnovitve goriške dežele, ki prepočasi napreduje. Da se omogoči goriškemu prebivalstvu bivanje na domači zemlji in da se čim prej tudi gospodarsko zopet povzdigne, to nalogo je prevzel pokrajinski odsek Narodnega sveta za Goriško. Med vsemi navzočimi se je pokazalo lepo soglasje v vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu.

Kje se nahajajo posamezni uradi in zavodi v Gorici? Da bodo naši čitatelji vedeli, kam se imajo obrniti v svojih mnogovrstnih zadevah, navajamo sledeče: 1. C. kr. primorsko namestništvo, oddelek za obnovitev Goriške in Gradiščanske se nahaja v ulici Codelli. — 2. C. kr. okrajno glavarstvo se nahaja kjer prej na Travniku; prošnje za vojaško podporo se rešujejo spodaj v pritličju, za begunsko podporo v drugem nadstropju št. 6; uradni dnevi so v ponedeljek in četrtek. — 3. C. kr. okrožna in okrajna sodnija: Corso Francesco Giuseppe, št. 50. — 4. C. kr. policijsko ravnateljstvo Corso Fr. Gius. št. št. 26. -- 5. Deželni odbor tam kjer prej na stolnem trgu in v Šolski ulici. — 6. C. kr. poštni urad v gledališki ulici št. 12. — 7. C. kr. stavbena ekspozitura v Radetzky-jevi ulici, št. 16 (prej via Dante). — 8. Vojno-kreditni zavod v semeniški ulici, št. 5. — 9. Vodstvo begunskih postaj, urad za postavljanje barak in lesenih poslopij, Via Contavalle, št. 1. — 10. C. kr. urad za „Passier-scheine" Corso Fr. Giuseppe, št. 40. Kdor hoče dobiti „Passierschein", mora zdaj s seboj prinesti spričevalo o cepljenju koz, drugače ne dobi tega potnega lista. — 11. „Goriška Zveza" se nahaja v Gledališki ulici št. 20. — 12. „Mont" sprejema in izdaja denar tam, kjer prej, v Gosposki ulici; zastavljalnica pa ne posluje še.

Služba božja v goriških cerkvah. — V Gorici se obhaja služba božja v treh cerkvah. V cerkvi sv. Ignacija na Travniku je ob nedeljah in praznikih ob 6. uri sv. maša s slovensko pridigo; tihe sv. maše so ob 7., 8., 9. in 10. uri. Ob 11. uri je laška pridiga s sv. mašo. Popoludne ob 5. uri so latinske litanije z blagoslovom. — Pri čč. oo. kapucinih je prva sv. maša ob 5½; potem ob 6. in pol z orglano sv. mašo; nadalje so sv. maše ob 8. in 9. uri in potem ob 10. uri slov. pridiga s sv. mašo. Popoludne ob 4. uri litanije z blagoslovom. — V kapeli Brezmadežne (pri Imakulati) so sv. maše zjutraj ob 7., 9. in 10. uri. Popoldne ob 3. uri blagoslov.

Lekarne v Gorici. — V Gorici sta dve lekarni: lekarna Pontoni v Raštelju, in lekarna Gliubich v ulici Rabata.

Bolnišnica usmiljenih bratov. — Od 26. avgusta je zopet odprta bolnišnica usmiljenih bratov v Gorici, ki sprejema bolnike obojega spola. Županstva, ki imajo bolnike v bolnišnici, ali pošljejo varjo bolnike, naj pošljejo zanje tudi domovinski list in spričevalo ubožnosti ali njih premoženjskih razmer. Primarij bolnišnice je g. dr. Brecelj, ki ordinuje sicer v svoji hiši, v ulici Barzellini št. 6.

Zglasitvena dolžnost v Gorici. C. kr. glavarstvo v Gorici je pričetkom septembra odredilo, da se imajo vsi goriški prebivalci po določenem abecednem redu zglasiti pri policiji (Tek. Fr. Jožefa št. 26.) Kdor še ni tega storil, naj zamujeno čimpreje popravi!

Ljudsko tajništvo v Gorici. — Koliko poti in prošenj je treba dandanes za najrazličnejše stvari, in marsikdo ne ve, kam naj bi se obrnil, kje bi koga dobil, da mu v njegovi zadevi prav svetuje, da mu prošnjo spiše ali na pristojnem mestu podreza, da se rešitev njegove prošnje pospeši. Zato je treba za naše ljudstvo posebnega urada, kjer se bodo vse mogoče zadeve našega ljudstva reševale. V ta namen se odpre v kratkem v Gorici posebno ljudsko tajništvo, za katero je tudi že vlada obljubila svojo podporo. Kakor hitro se to zgodi, bomo naše čitatelje v listu o tem obvestili, da bodo vedeli, kam in ob kakšnih urah se imajo obračati v svojih nujnih in perečih zadevah. Ljudsko tajništvo bo poslovalo za vse Slovence sploh.

Stanovanja v najem. — Kjer bi kaka stranka, zlasti v Gorici, imela za oddati v najem kako stanovanje, naj to z malim oglasom oglasi v našem listu, da se za to priglasijo naši ljudje, ki iščejo stanovanj in ne vedo, kam bi pod streho spravili svoje družine, zlasti če se bodo meseca oktobra otvorile šole, kakor se to obljubuje. Najbližji bodi vam vaš brat in vaša sestra po krvi!

Vojna kuhinja za uporabo civilnega prebivalstva se je odprla v Gorici Via Conte Leonardo št. 2. Dnevna prehrana stane 4 K 20. Prijaviti se je treba ob sredah ob 1.—2. pop. ter je prinesti s seboj živežno izkaznico.

Kruh goriške aprovizacije je bil nekaj časa prav ukusen. Za en dan smo bili presenečeni kar z b lim kruhom, nato je sledil sirkov kruh. A zadnje čase se deli prav slab kruh. Ljudje tožijo, da je kar nevžiten in neprebavljiv. Kje tiči vzrok?

Naši društveni prostori v Gorici. — Javljamo, da se nam je posrečilo dobiti v „Montovi" hiši v Gosposki ulici št. 4 (iz dvorišča na levo) primerne prostore za naša društva. Tam bo imela svojo čitalnico „Slov. kršč. soc. zveza". Tu bo tudi sedež „Ljudskega tajništva" in upravništvo „Goriške Straže".

Razne novice.

Svoje zaupnike na deželi, katerim smo doposlali list, prosimo, naj bi nam sporočili, koliko listov jim je še treba, da jim jih pošljemo prihodnjič pod skupnim zavitkom. Naročniki, ki si želé list pod posebnim naslovom, ga bodo v prihodnje tako tudi prejemali.

Prošnja. Posebno pozornost bomo obračali begunskim zahtevam. Poučiti hočemo ljudstvo o vseh tozadevnih vladnih predpisih. Beguncem, ki so še raztreseni po tujini, priporočamo v lastnem interesu, da si list naroče. Prosimo tudi vse čč. dušne pastirje, da nam blagovolijo vposlati natančne naslove onih, ki se še niso vrnili in ki utegnejo list naročiti. Prosimo tudi „Osrednji odbor za begunce" na Dunaju, naj nas blagohotno podpira in zalaga pravočasno s tozadevnimi poročili. —

Preč. gosp. Franc Razpet, župnik na Idriji ob Bači, se nahaja v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici, kjer se je podvrgel težki operaciji.

Umrl je v Trstu dne 10. t. m. Franc Povšič, c. kr. profesor slovenske goriške gimnazije.

Narodni svet. — Naše naročnike, zlasti na deželi, ki zadnje čase niso redno prišli do kakega lista, hočemo seznaniti z „Narodnim svetom", ki se je pretekli mesec ustanovil v Ljubljani za ves slovenski narod. Pri ustanovitvi „Narodnega sveta" se je šlo za to, da bi se vsi Slovenci brez razlike strank združili v eno falango, ki naj pod skupnim vrhovnim vodstvom brani interese slovenskega naroda. Naš narod bije zdaj boj na življenje in smrt. Sovražnik steguje svoje grabežljive roke po naši lepi zemlji, naši nasprotniki v državi pa nas tiščijo k tlom in nam odrekajo pravico do življenja. Že davno se je čutila potreba, imeti centralno narodno organizacijo, ki bi vodila celokupne sile našega ljudstva tako, kakor to zahteva skupni blagor. Če kedaj, se je posebno zdaj pokazala potreba take narodne organizacije. Zato se je ustanovil „Narodni svet", ki si je postavil nalogo: okrepiti narodno življenje na znotraj, in hkrati voditi celokupni jugoslovanski narod naše državne polovice v teh kritičnih dneh. Tu je treba posebno še povdariti cilj, ki si ga je postavil „Narodni svet", namreč: na temelju edinosti jugoslovanskega naroda izvojevati samostojno jugoslovansko državo; smotreno delovati za popolno ravnopravnost našega jezika v šolah, uradih in v vsem javnem življenju; boriti se zato, da naše ljudstvo povsod dobi svoje narodne šole; uveljaviti naš jezik v vseh javnih uradih in podjetjih; braniti in pospeševati skupne kulturne zadeve; braniti in gojiti skupne gospodarske interese ter zavest gospodarske osamosvojitve; pospeševati narodne koristi na zunaj dogovorno s parlamentarno delegacijo. „Narodni svet" ima biti vrhovni narodni tribunal, ki razsoja o vseh krivicah in potrebah slovenskega naroda, da se s skupnimi silami potegne za njega obrambo, ohranitev, okrepitev in povzdigo. Ves slovenski narod in vsi drugi bratski nam slovanski narodi so po svojih zastopnikih in listih z veseljem pozdravili ustanovitev „Narodnega sveta", v katerem zre slovensko ljudstvo poroštvo svoje boljše prihodnjosti. Za predsednika je bil izvoljen dr. Korošec, načelnik jugoslovanskege kluba, ki v teh viharnih časih tako srčno in spretno vodi naš narod slovenski. Naš list tudi še posebej prav prisrčno pozdravlja ustanovitev „Narodnega sveta".

Slovenska posest — Slovencem! Marsikateri naš dom je bil razdejan, premnoga posest naših ljudij uničena, mož je padel, ta in oni sin je tudi že mrtev ali tava kdo ve kje v tujini, tako, da marsikateri ostalih domačih že ugiba, ali se bo mogla domača posest obdržat in še nadalje ohranit, ali pa je že po svojih razmerah prisiljen, da bi jo prodal. Pozor! Tudi v takih že skrajno težkih razmerah ne zgubiti slovenskega cilja izpred oči! Kdor bi bil primoran kak dom, kako zemljišče prodat, naj tega nikdar ne odda tujcem v roke! Niti pedi slovenske zemlje ne sme priti v last naših nasprotnikov! Kdor ima kako hišo ali kako zemljišče ali drugo stavbišče in podjetje na prodaj, naj to javi slovenskim strankam, naj to javi našemu listu, ki potem to naznani slovenski javnosti, našim kupcem, zavodom in bankam, da se z odkupitvijo pobrigajo za ohranitev te slovenske posesti. Niti iz nujnih posameznih polomov naših ljudij ne sme imeti nasprotnik dobička! Slovenska posest, če že mora biti, naj preide zopet v druge slovenske roke! Predraga in sveta nam bodi vsaka ped slovenske zemlje, ki je toliko ogrevana od naše ljubezni, ki je napojena s krvjo naših junakov, škropljena z našimi solzami, ki nosi na sebi pečat naše slovenske osebnosti! Slovenec, če si že tako nesrečen, da

moraš zapustiti svojo posest, ne prodajaj je tujcu nikdar! Ostani Slovenec tudi s culico v roki! Slovenska posest — Slovencem!

Veselo znamenje. — V Ljubljani je zborovala 3. in 4. septembra „Zaveza jugoslovanskega avstrijskega učiteljstva", ki obhaja letos 30-letnico svojega obstoja. Znano je, da je zašla „Zaveza" na svobodomiselno kulturnobojno pot in da so bili nekateri njeni liberalni člani najhujši bojevniki proti katoliškim načelom. Toda tudi tu je vojna posegla vmes. In „Zaveza" je 30-letnico svojega obstoja najlepše proglasila s sklepom, da je kulturni temelj njene organizacije krščanska etika in da je vzgoja brez religije nemogoča. Dotični sklep, ki je bil sklenjen z velikansko večino, se glasi:

„Kulturni temelj „Zaveze jugoslovanskega avstrijskega učiteljstva" je nravni pravec krščanske etike, ker smo prepričani, da imajo zadnjo in konečno veljavno besedo o vsej našej bodočnosti nravne moči. Realizacijja nravnega ideala pa ni brez religije. Čim višje stojita nravnost in pravo, tem lažje se dvigne narod tudi družabno in gospodarsko. Za nas slovenske učitelje more pri vzgojnem delu biti merodajna le taka etika."

Najiskrenejše pozdravljamo ta odločen korak učiteljstva, organiziranega v „Zavezi". Naj bi temu sklepu sledila tudi dejanja. Težka bremena mora nositi naš narod. Naš up in naša bodočnost pa je mladina. Če bo mladina vzgojena v resnično pravem krščanskem duhu, potem smemo lahko mirno zreti v bodočnost naroda. — Slične izjave, kakor je zgornja, smo slišali v novejšem času često tudi na Goriškem iz ust naših šolnikov: Povdarja se potreba skupnega delovanja učiteljstva in duhovščine pri vzgojnem delu. V tem vidimo takó mi prvi pogoj za pravi preporod našega ljudstva na Goriškem!

Odlikovanje. — Naš rojak, preč. g. Ivan Koršič, mornariški superior, je bil od cesarja odlikovan s častniškim križem Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo.

„Duhovski zvezi" je odgovorilo c. kr. namestništvo glede preskrbovanja z obleko, da se je članom obrniti do obstoječih poslovalnic. Skupna akcija z uradništvom je torej odklonjena.

Zvišanje poštnih pristojbin. Od 1. septembra t. l. naprej se zvišajo razne poštne pristojbine. Pisma: Za pismo do 20 g se bo plačalo 20 vin., za vsakih nadaljnjih 20 g 5 vin. poviška. Pisma so dovoljena začasno samo do 250 g. — Poštne dopisnice: Za navadno 10 vin., za dvojnato 20 vin. — Zalepke: 20 vin. — Tiskovine: V prometu z Nemčijo, Ogrsko, Bosno Hercegovino do 50 g 5 v., do 100 g 11 vin., za vsakih nadaljnjih 50 g 3 vin. več. V inozemskem prometu ni nobene izpremembe. — Vrednostna pisma (zaprta) razven pristojbine (za težo) kakor pri priporočenih pismih za vsakih 300 K 10 vin. vrednostne pristojbine. — Poštne nakaznice: Do 50 K 25 vin., za vsakih nadaljnjih 50 K 5 vin. več. — Zavitki (se morajo v bodoče frankovano predajati): Do 5 kg 100 vin., do 10 kg 220 vin., do 15 kg 320 vin., do 20 kg 420 vin. Za razsežne zavitke do 5 kg 1 K 40 v., do 10 kg 3 K 20 vin., do 15 kg 4 K 70 vin., do 20 kg 6 K 20 vin.; za zavitke z označbo vrednosti se plača vrednostna pristojbina 10 vin. za vsakih 300 K navedene vrednosti. — Nujno dostavljanje: Nujnostna dostavnina v ožjem nujnostnem dostavljalnem okraju znaša 1 K za vsak zavitek in 60 vin. za vsako drugo pošiljko; v daljnjem nujnostnem dostavljalnem okraju 2 K brez razlike. — Prebivalstvo se opozarja na ta zvišanja s pripombo, da se tudi tokrat ne določi nobena prehodna doba, tekom katere bi se morebiti za nezadostno frankovane pošiljatve pobirala samo navadna manjkajoča poštnina.

Slovenskim dekletom. — Je stara pesem slovenska, ki pravi: „Dokler človeški rod — biva, po zemlji hod', — bode slovelo — slovensko deklé!" A človek slovi le po svoji dobroti, po svoji poštenosti in svojem čednostnem življenju. Kjer tega ni, tam vlada sramota in gnjus. Žal, marsikatero slovensko deklé je za časa te vojne pozabilo na svojo dekliško čast, zavrglo svoj dekliški ponos, izdalo svetinje poštenosti in nedolžnosti, da leži pohojeno in pomandrano na tleh, kakor prej cvetoča trata, po kateri je šel regiment vojakov. Škoda vsakega cveta, ki se zgubi! Slovenska dekleta, ve ste nada in up naše prihodnje Jugoslavije! A naša Jugoslavija potrebuje poštenih deklet, da dobi poštene matere, ki naj ji dajo zdrav in čvrst slovenski rod! Zato ohranite se zdrave na duši in na telesu, ne poslušajte tujca, ki je danes tukaj, jutri tam, in nikar ne metajte pred noge svetinj nedolžnosti, po kateri je do zdaj še slovelo slovensko deklé! Pripravite se na dan prihoda Jugoslavije z jasnim čelom in čistim srcem, da jo objamete s čistimi, belimi rokami, in ji ovenčate glavo z belim cvetjem nedolžnosti! Dá, ve vse bodite en sam, velik, bel venec nove, mlade in svobodne Jugoslavije!

Prebivalstvo na Goriškem, katero oskrbuje prehranjevalni urad v Gorici je naslednje: Gorica mesto 10 tisoč. Okrajna glavarstva: Gorica 57.900, Tolmin 30.800, Sežana 27.500, Gradišče 26.300, Tržič 40.800; poleg teh mora skrbeti prehranjevalni urad še za osobje obnovitve Goriške in sicer v Gorici za 5.086 oseb, Gradež 4.510 ter za delavce in uradnike v „Cantiere navale" v Tržiču 1370 oseb, osobje južne železnice 3926 oseb, drž. železnica 6.400 oseb. Skupno 213.840 oseb.

Aprovizacija v naši deželi. — Od vseh strani slišimo pritožbe, kako silno slabo je aproviziranje našega ljudstva po deželi. Beda, pomanjkanje vsega je ponekod že tako, da se je čuditi, kako naše ljudstvo sploh še živi. Zdi se, da je marsikje marsikaj v neredu. Zato nam bodo prav dobrodošla poročila, kakšna je aprovizacija v posameznih krajih naše dežele, da dobimo pravo sliko o življenskem položaju našega ljudstva. Kjerkoli bo treba, spregovorimo potem odločno besedo, da se pomanjkanje po možnosti odstrani, nered ali izkoriščanje odpravi, da ne bo naše ljudstvo še gladú umiralo, potem ko je vse zgubilo in žrtvovalo, kar je imelo. —

V varstvo polja in poljskih pridelkov proti množečim se tatvinam je odredilo poljedelsko ministrstvo z odlokom z dné 11. julija 1918. drž. zak. št. 255, naj občine, kjer je potreba, ustanove poljske straže. Ako bi občine tega ne storile, mora ukreniti potrebno politična oblast. —

Župani naj nemudoma izvrše ta ukrep, in kjer treba, naj naprosé politično oblast, da se v to sposobne moči oprosté vojaščine. —

Pustite na miru granate. — Po naši deželi leži še veliko razstreljivega orožja, ponekod kar po cele kupe. Razni opomini in svarila so bila že izdana, naj ljudje puste te stvari pri miru in naj se jih niti ne dotikajo. Ali pri mnogih je vsaka beseda zastonj. Bodisi iz radovednosti ali lehkomiselnosti, bodisi iz nespametne bahavasti, češ, jaz se nič ne bojim, jaz vem, kako se s stem orožjem ravna, prijemajo te razstreljive izdelke v roke, se igrajo ž njimi ali jih zdirajo, kar ima navadno zmiraj žalosten konec. Veliko njih je bilo tako po granatah že raztrganih in ubitih, drugi so bili pohabljeni, da hodijo brez roke ali brez prstov okoli ali nosijo drugačne rane. Ali ni vojska zadosti naših ljudij že pobrala, da doma še sami množite število teh nesrečnih žrtev in jemljete s tem domovini delavskih moči! Pustite vendar granate na miru!

Birmovanje na Goriškem. — Ta mesec deli prezv. knez in nadškot goriški zakrament sv. birme po Goriškem. Naše ljudstvo povsod z navdušenjem sprejema svojega višjega nadpastirja, ki se je tudi za časa vojske v krasnih pastirskih listih spominjal svojega ljudstva, ga poučeval, tolažil in bodril, ko je živelo raztreseno po svetu. Sam begunec je kot oče skrbel za svoje duhovne otroke, jim lomil kruha božje besede in kazal pot do boljše prihodnjosti. V svojem požrtvovalnem delu, v svoji očetovski skrbi, v svojih okrožnicah, pa tudi v srcih svojih vernikov si je postavil ljubljeni goriški nadpastir trajen spomenik. — Sv. birma se vrši ta mesec še v naslednjem redu: 19. v Marijinem Celju, 22. v Rihemberku, 23. v Šmarjah in pop. v Štanjelu, 24. v Štjaku, 25. v Komnu in pop. v Škrbini, 26. v Pliskovici in pop. v Komnu za Gabrovico, Kobljeglavo in Gorjansko, 28. v Nabrežini, 29. v Zgoniku.

V Brdih bo sv. birma dne 16. oktobra v Biljani ob 9. dop., in v Kojskem ob 3. popoludne. V črniškem dekanatu bo sv. birma 20—21. oktobra v Črničah, in 22—23. oktobra v Sv. Križu.

Kaj je dandanes tudi nespodobno! — Po dveh ali treh letih, ko si se vrnil v domovino, te sreča ta ali oni človek, prijatelj ali znanec, poda ti roko, pa te začudeno pogleda in ti zakliče: „Ja, prijatelj, kako pa izgledaš? Kakšen pa si!" In ti, ki se čutiš drugače še zdravega in trdnega in nimaš časa, da bi gledal na svoje izgledanje, se ob teh besedah streseš, začutiš se res šibkega in slabega, ker ti je tvoj prijatelj to rekel in ti navdal to misel. Začneš se tipat po licih, se stiskat po bokih, se gledat po nogah, z roko si potegneš čez trebuh, in ko greš dalje, se ti res zdi, da nisi več tisti od prej, da hodiš težje in da vse na tebi benglja...

Pa drugi tvoj znanec naleti na tebe in te enako nahruli: „Kako pa izgledaš? Ali si ti?" Po kratkem pozdravu greš nevoljen dalje, in preč grede si privzdiguješ telovnik nad trebuhom, da vidiš, za koliko te je zmanjkalo. Če se pa to zgodi kaki ženi ali gospodični, si bledega obraza potegne s prstom ob krilu okoli pasu, v strahu, da ji krilo ne zdrsne na tla. Doma se potem postavi pred zrcalo, da vidi, ali je res tako slaba, ali jo je vojska res tako zelo osušila. Bliže in bliže k zrcalu pritiska svoj obraz, da bi bil debelejši, tipa se po licih, napihuje in zopet splahnuje lica, da vidi razloček, oči buli, da bi bilo kaj več na obrazu, itd.

Vojska nam je prizadela marsikak hud udarec in zaradi vojske nam je prenesti marsikatero žrtev. Ali najtežje prenese človek tisto začudenje, tisti klic: „Kako pa izgledaš? Kakšen pa si!" To je zločin nad svojim bližnjim, razun tega, da je to zelo — nespodobno! Prijatelj, ki si tako srečen, da si v tem vojskinem času ostal lepo rudeč in rejen, varuj se, da bližnjega ne žališ s svojimi klici, varuj se te nespodobnosti!

Naša organizacija.

Občni zbor Slovenske krščansko socijalne zveze (S. K. S. Z.) v Ljubljani. V dobi vojne je skoro vse delo v naši organizaciji počivalo. Društveni domovi so stali prazni, vse izobraževalno in društveno delo je mirovalo, prestalo je skoro vse kulturno delo. Škoda, ki je nastala vsled tega našemu ljudstvu, je velika. A zdaj bodi konec temu počivanju. Treba zopet vstati k novemu delu, zbrati vse moči, ki so doma še ostale, odpreti zopet društvene domove tistim, ki se bodo vrnili z vojne, podpreti, nadaljevati je treba započeto delo v naši organizaciji. Zato je S. K. S. Z. v Ljubljani 10. t. m. sklicala po dolgem času zopet svoj občni zbor. Veliko zanimanje je bilo zato, veliko dobrega se je sklenilo na tem zborovanju, kar bomo po malem našim čitateljem v svojem listu prinašali in pojasnjevali, da se tudi pri nas zopet začne delo po naših društvih, in rešimo, kar se še da rešiti. —

Kotiček za vprašanja in odgovore. — Naši ljudje imajo opravka v neštevilnih zadevah, brez števila vprašanj je nastalo, povzročenih zaradi vojske in po nji napravljene škode, vprašanja gledé obnovitve domov in posestva, gledé aprovizacije, begunskih in vojaških podpor, in še v drugih zadevah, v katerih si ljudje ne vedo pomoči in svêta. Zato bomo v našem listu odprli poseben oddelek za vprašanja in odgovore, kjer bodo našli v svojih zadevah pojasnila tudi drugi naši čitatelji, ki so v enakem položaju. Za važnejša vprašanja bomo objavili tudi posebne razprave. Zato naj se naročniki v vseh svojih nejasnih zadevah obračajo na naš list, kjer bodo našli točne odgovore na svoja vprašanja.

Izdaja konsorcij „Goriške Straže".
Odgovorni urednik: Josip Vimpolšek.
Tiska „Narodna Tiskarna" v Gorici.

Trgovina:
JUSTINA MOHORIČ
Gledališka ulica 16
(via Teatro). — Gorica.
Se priporoča slav. občinstvu.
Prodaja raznih stvari.

FRANC BATJEL
Gorica, Stolna ulica 2—4.
Trgovina in mehanična delavnica, nova in stara, moška in ženska dvokolesa s pneumatiko, šivalni, pisalni in kmetijski stroji, gramofoni vage, ključavnice, električne žepne svetilke, baterije itd.
Kupujejo se vsakovrstni stroji.

Goriška zveza
gospodarskih zadrug in društev, reg. zadruga z om. zavezo
naznanja,
DA JE PRESELILA SVOJE URADE V GORICO,
VIA TEATRO ŠT. 20. I. NADSTROPJE.
Vlagatelji in dolžniki pridruženih posojilnic, ki vsled vojske še niso mogla obnoviti svojega delovanja, zamorejo se v svojih zadevah obrniti na zvezo.

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Gorici
Vrtna ulica 24.
Obrestuje vloge na knjižice po 4% brez odbitka rentnega davka. Vloge v tekočem in žiro-računu po dogovoru. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje vseh vrst. Prodaja srečk razredne loterije.
Eskontira menice, devize, kupone, izžreb. vrednostne papirje itd. Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. Daje predujme na vrednostne papirje in izvršuje vsakovrstna borzna naročila.
Financiranje dobav za obnovitev Goriške.